

Fälthäfte i

B, C, D

Bonitering

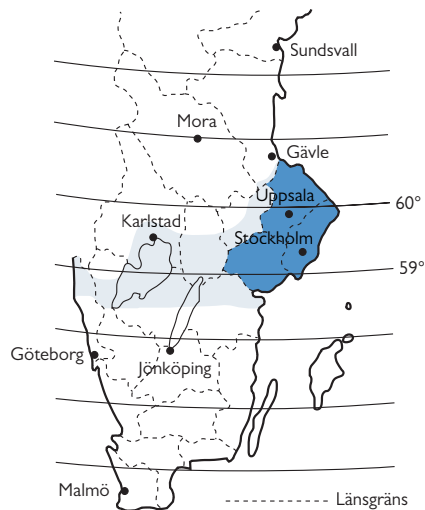
Stockholm, Uppsala och Södermanlands län

Innehåll

Användningsområde	2
Bonitering med höjdutvecklingskurvor och interceptmetoden	3
Diagram , Höjdutvecklingskurvor	4
Diagram , Interceptmetoden	8
Bonitering med ståndortsegenskaper	11
Markfuktighetsklass	11
Rörligt markvatten	11
Jordartens textur	12
Jorddjup	12
Markslag	13
Typer för högörttyp (HÖ) och lågörttyp (LÖ)	14
Typer för starr-fräkentyt (STA-FRÄ)	14
Avvikande ståndorter	15
Flödesschema	16
Tabeller , Tall, Fastmark	18
Tabeller , Gran, Fastmark	24
Tabeller , Tall och Gran, Torvmark	26

Användningsområde

Boniteringshäftet för **B, C, D-län** kan även användas inom det ljst färgade området

Fälthäfte i bonitering används vid praktisk bonitering i fält. Häftet är ett komplement till Handledning i bonitering med Skogshögskolans boniteringssystem, författad av Björn Hägglund och Jan-Erik Lundmark. I denna finns utförligare definitioner och anvisningar om hur man ska bonitera.

Bonitering med höjduitvecklingskurvor

Används i medelålders och äldre bestånd om beståndet är i gott skick och höjduitvecklingen är ostörd. Samtliga nedanstående krav måste vara uppfyllda.

Beståndet på provytan...

- K1:** domineras av det bonitetsvisande trädslaget
- K2:** är likåldrigt och skillnaden mellan öh-trädens åldrar i brösthöjd är högst 15 år
- K3:** är ej hugget uppifrån
- K4:** har massslutenhet 0.5 eller högre. Granbestånd skall dock hålla minst slutenet 0.7 – om de inte nyligen låggallrats
- K5:** ligger inom kurvornas tillämpningsområden vad gäller ålder och ståndortsindex
- K6:** har inte hammats i sin ungdomsutveckling
- K7:** har inte godslats eller dikats. Engångsgödsling i äldre skog är dock tillåten

Övrehöjdsträden skall...

- K8:** vara oskadade
- K9:** båda tillhöra det bonitetsvisande trädslaget

Härutväver skall...

- K10:** det lösa jordlagret vara mäktigt på provytor i yngre bestånd

Övre höjd är den aritmetiska medelhöjden för de två grövsta träden (öh-träden) på en provyta med 10 m radie.

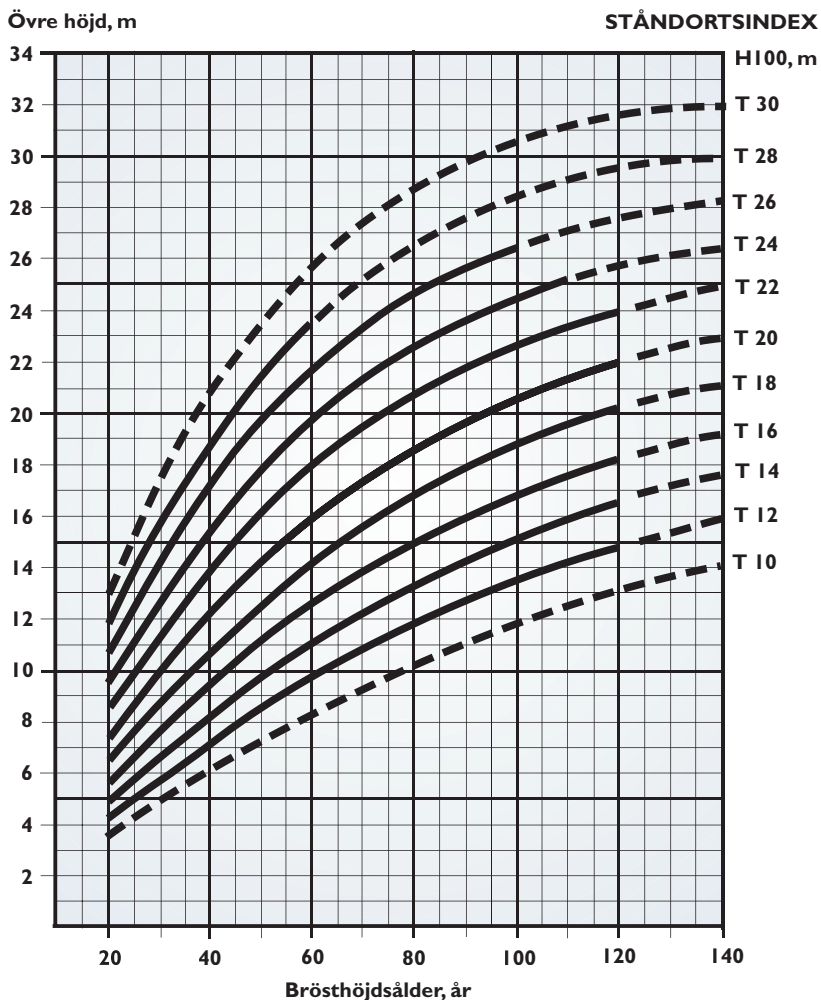
Bonitering med interceptmetoden

Kan användas i tall- och granbestånd som är yngre än 30 år i brösthöjd och i tillämpliga delar uppfyller kraven K1-K10. Särskilt gäller att

- det bonitetsvisande trädslaget skall uppta minst 75 % av grundytan
- kraven K7 och K8 gäller utvecklingen endast tills dess att de årsskott som utgör interceptet utbildats
- jordlagret måste vara mäktigt, dvs. mer än 70 cm.

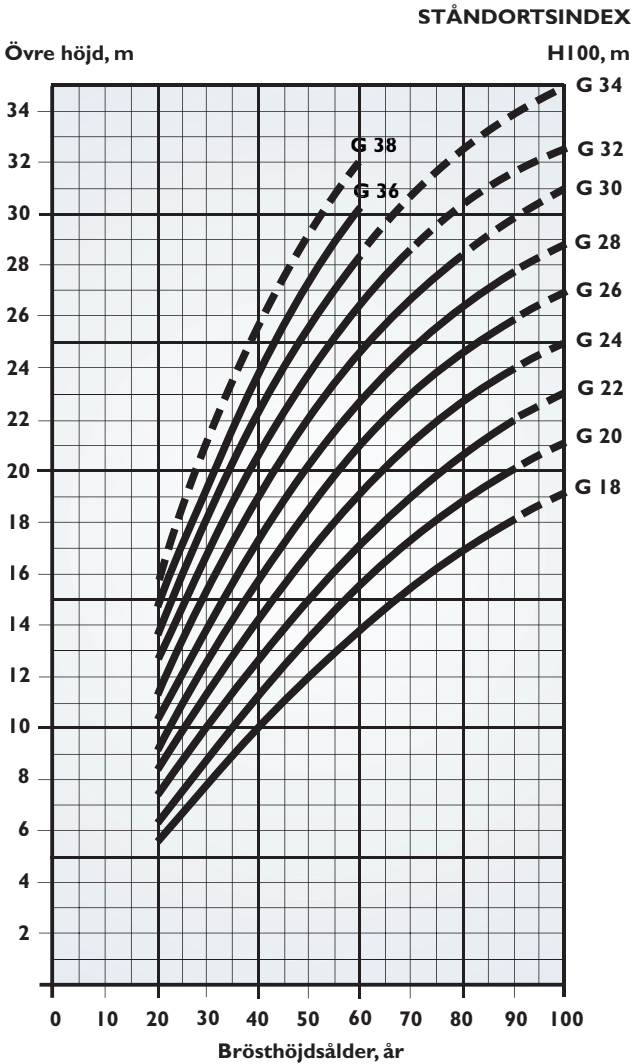
Interceptet är längden av de 5 årsskott som följer omedelbart över 2.5 meters höjd.

TALL hela Sverige

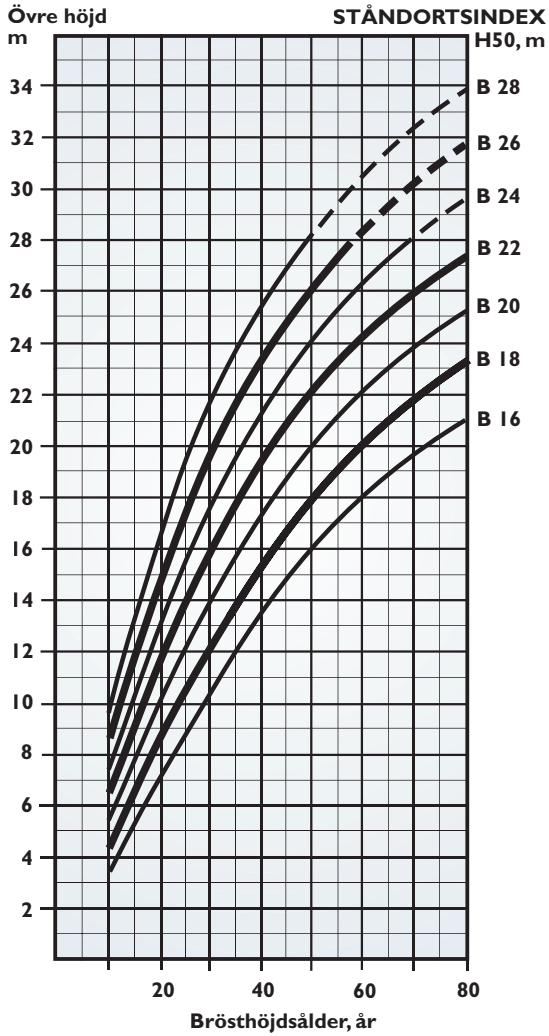
Ståndortsindex	T14	T16	T18	T20	T22	T24	T26	T28
År till brösthöjd	14	12	10	9	9	8	8	8

GRAN
södra Sverige

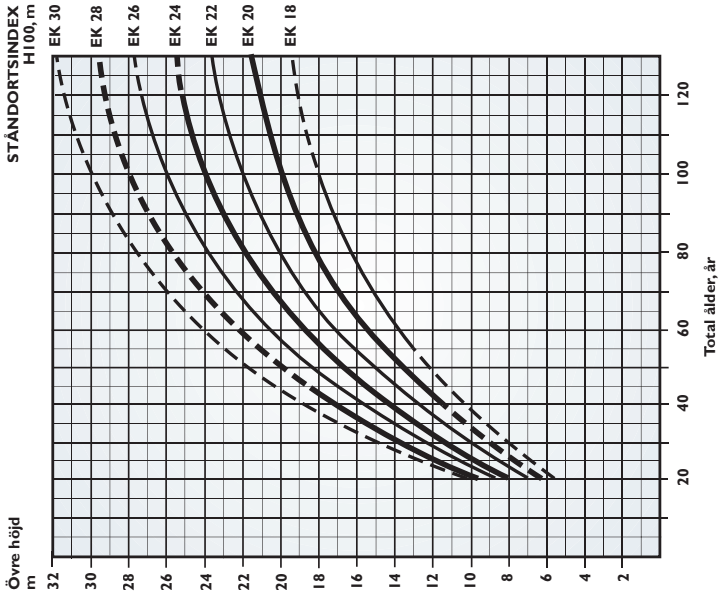

Ståndortsindex	G 18	G 20	G 22	G 24	G 26	G 28	G 30	G 32	G 34	G 36
År till brösthöjd	12	10	9	9	8	8	7	7	7	7

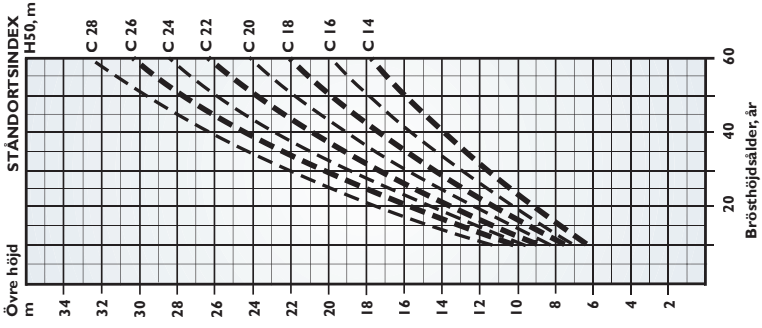
VÅRTBJÖRK
Svealand och södra Norrland

EK

CONTORTTALL
norra Sverige

Norra Sverige, Norrland och Kopparbergs län

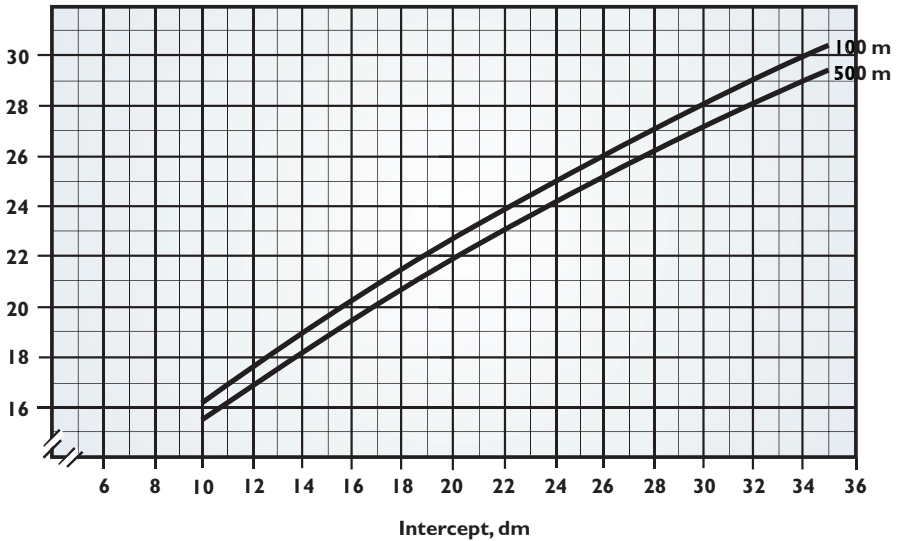
TALL

STÅNDORTSINDEX

HI100, m

- Örttyper, Mark utan fältskikt och Grästyper oberoende av klass för rörligt markvatten
- Övriga markvegetationstyper med rörligt markvatten (klass K eller L)

Höjd över havet

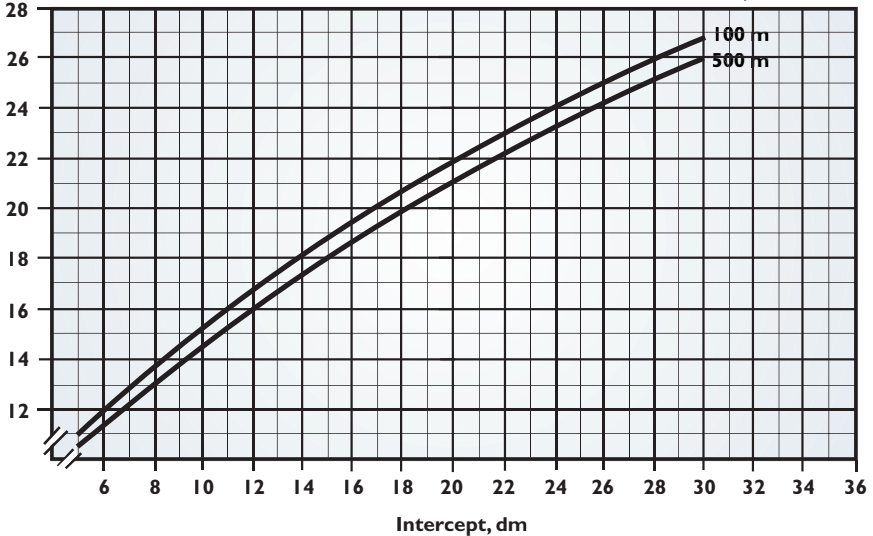
TALL

STÅNDORTSINDEX

HI100, m

- Ristyper, Starr-fräkenstyp och Lavmarkstyper då rörligt markvatten saknas (klass S)

Höjd över havet

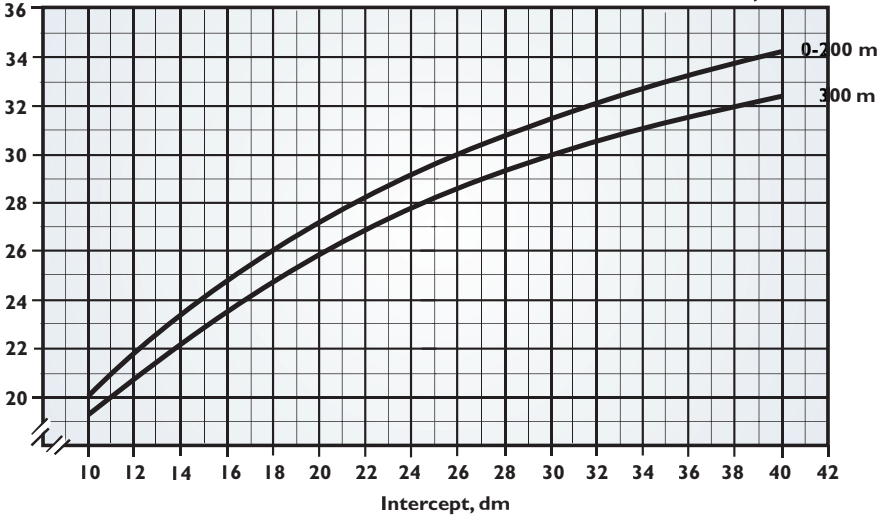

GRAN 58° N

STÅNDORTSINDEX
HI 00, m

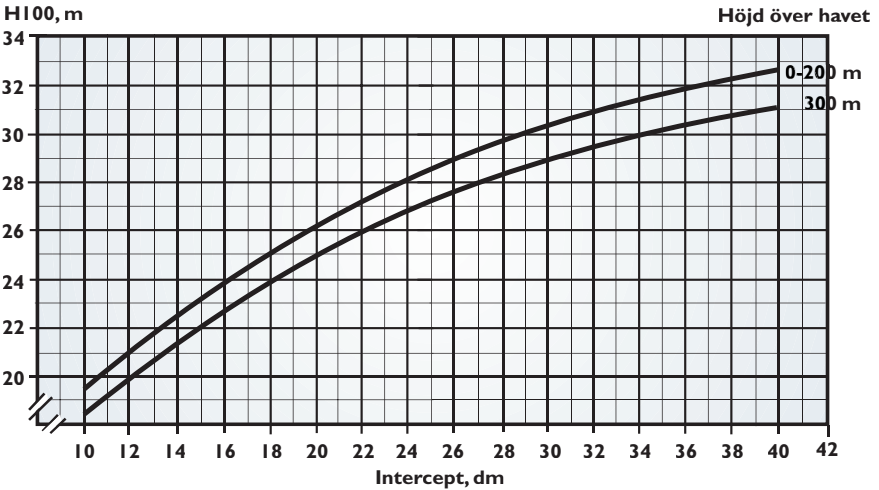
- Örttyper, Mark utan fåltsskikt och Grästyper oberoende av klass för rörligt markvatten
- Övriga markvegetationstyper med rörligt markvatten (klass K eller L)

GRAN 58° N

STÅNDORTSINDEX
HI 00, m

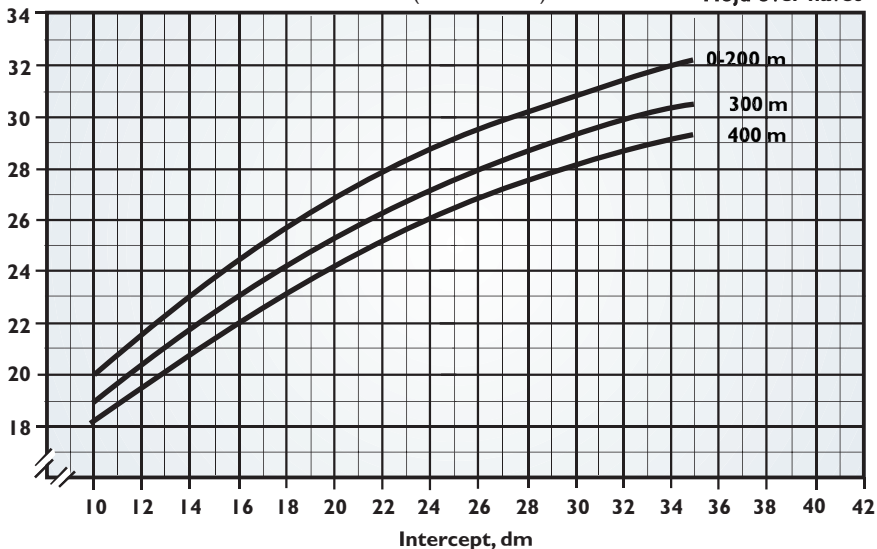
- Risttyper, Starr-fräkenotyp och Lavmarkstyper då rörligt markvatten saknas (klass S)

GRAN 60° N

STÅNDORTSINDEX
H100, m

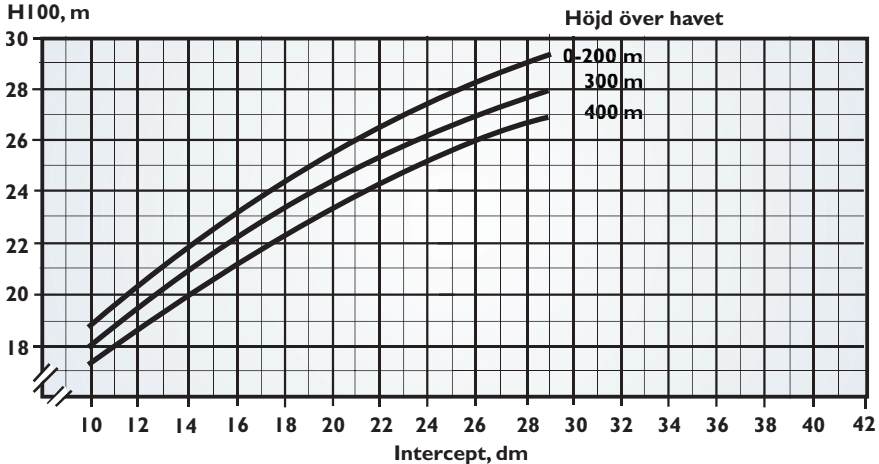
- Örttyper, Mark utan fåltskikt och Grästyper oberoende av klass för rörligt markvatten
- Övriga markvegetationstyper med rörligt markvatten (klass K eller L)

GRAN 60° N

STÅNDORTSINDEX
H100, m

- Ristyper, Starr-fräkenotyp och Lavmarkstyper då rörligt markvatten saknas (klass S)

Bonitering med ståndortsegenskaper

Används på kalmark och i bestånd där övrehöjdsträden inte svarar mot växtplatsens bördighet – dvs. där de andra metoderna inte kan användas.

Markfuktighetsklass

Torr mark – Grundvattnet djupare än 2 m. Plan mark på mäktiga isälvsavlagringar. Kullar, markerade krön och åsryggar. Plataer och flacka, högt belägna terrängavsnitt med hållar eller grov jordart. Rörligt markvatten saknas.

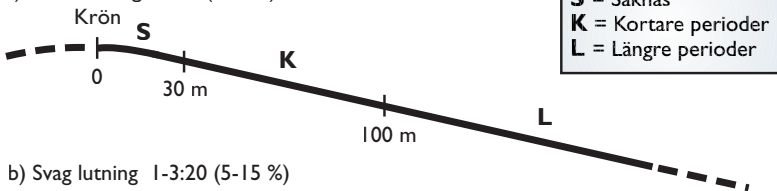
Frisk mark – Grundvattenytan på ett djup av 1-2 m under markytan. Plan mark och sluttningar. Inga vattensamlingar i markytan.

Fuktig mark – Grundvattenytan närmare markytan än 1 m och i extrema fall synlig i markerade svackor. Plan mark i låg terräng. Nedersta delen av längre sluttningar och plan mark närmast intill dessa. Sommartid kan man gå torrskodd om man utnyttjar tuvor. Träden växer ofta på socklar. Ofta bevuxen med sumpmossor.

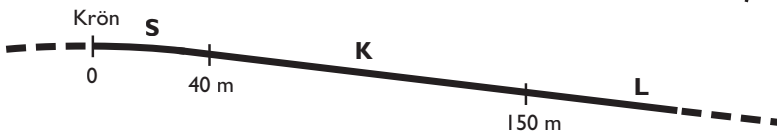
Blöt mark – Grundvattnet bildar vattensamlingar i markytan. Man kan inte gå torrskodd. Tall och gran kan endast undantagsvis uppträda beståndsbildande.

Rörligt markvatten

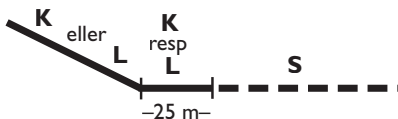
a) Stark lutning >3:20 (<15 %)

b) Svag lutning 1-3:20 (5-15 %)

c) Plan mark omedelbart nedanför sluttning med K eller L

Jordartens textur

ST: Sten

Mineraljordspartier med kornstorlek mindre än 2 cm i diametersaknas på provytan (räknat ned till ca 0.5 m från markytan).

GR: Grusig morän
Grus

Morän
Rik på gruskorn (diam 2-20 mm) fattig på mindre partiklar än sand. Ofta stenrik.

Sediment
Kornstorlek 2-20 mm.

SA: Sandig morän
Grovsand

Kan ej formas eller rullas.
Sandpartiklar dominerar. Vanligen måttligt rik på sten och block.

Kornstorlek 0.6-2 mm.

SM: Sandig-moig morän
Mellansand-Grovmo

Kan formas.
Finare fraktioner av SM kan **även rullas, dock ej tunnare än 4 mm.**
Måttligt – mycket sand kvar i handen vid blötning.

Kornstorlek 0.06-0.6 mm.
Finare fraktioner av SM (grovmo 0.06-0.02 mm) kan formas, men ej rullas.

FM: Finjordrik morän
Finmo-Mjåla-Lera

Kan rullas till 4 mm eller tunnare.
Obetydligt med sand kvar i handen vid blötning.

Kornstorlek mindre än 0.06 mm. Kan rullas till 6 mm eller tunnare.

Jorddjup

Mäktigt jorddjup

Mer än 70 cm. **Inga synliga hållar.**

Tämligen grunt jorddjup

Mellan 20 och 70 cm. **Enstaka hållar.**
Ståndorter på plan eller svagt sluttande mark med riklig förekomst av skenhålla.

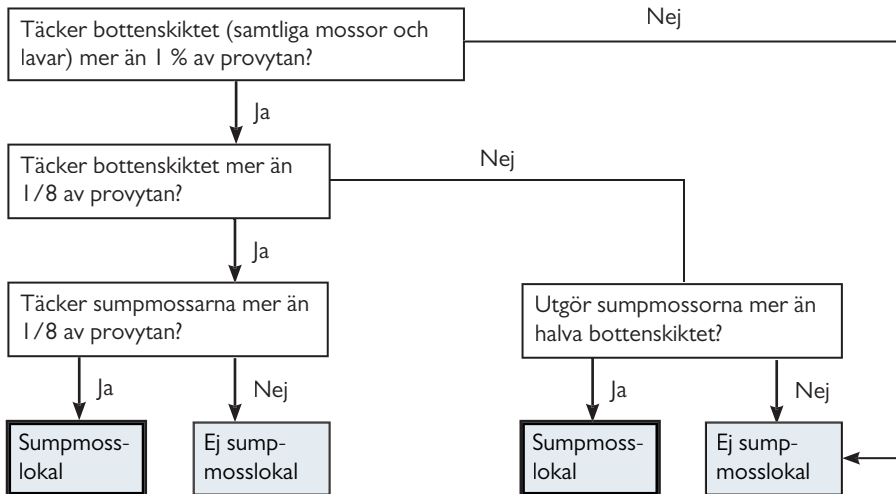
Grunt jorddjup

Mindre än 20 cm. **Rikligt med hållar.**

Mycket varierande jorddjup

Brottytor i berggrunden delvis synliga.

Flödesschema för bestämning av SUMPMOSSLOKAL
 sumpmossor = björnmossor + vitmossor

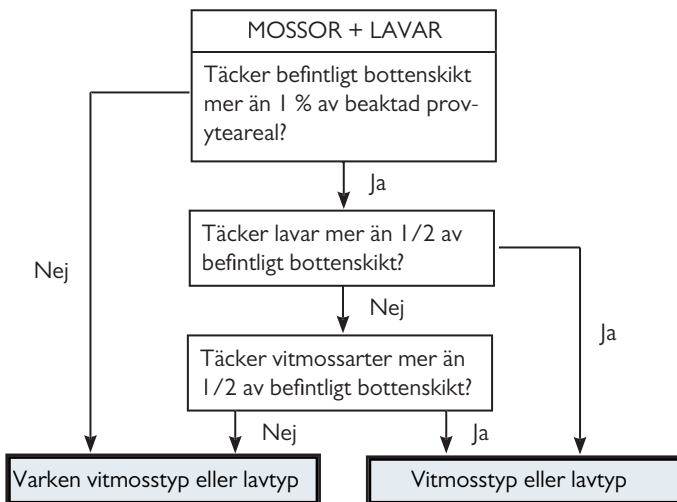
**Markslag
 Fastmark**

Någonstans inom provytan finns mineraljord eller håll inom 30 cm:s djup från markytan.

Torvmark

På provytan förekommer torvjord vars tjocklek inom hela ytan överstiger 30 cm.

Flödesschema för bestämning av bottenkiktstyp på TORVMARK

Typarter för högörttyp (HÖ) och lågörttyp (LÖ)

Allmän – tämligen allmän	Mindre allmän, enstaka eller saknas
Högörter	
Brudborste (B,C)	Smörbollars (D)
Brännässla	Stinksyska
Kirskål	Strätta
Kärrtistel	Trolldruva
Midsommarblomster	Älgört
Ormbär	Ängssyra
Rödblåra (B)	Hög vuxna ormbunkar (utom örnbräken)
Skogssallat	
	Brudborste (D)
	Busk-stjärnblomma
	Gulplister
	Gulsippa
	Kärrfibbla
	Lund-stjärnblomma
	Myskmadra
	Nordisk stormhatt
	Ramslök
	Rödblåra (C,D)
	Skogsbingel
	Smörbollars (B,C)
	Sårläka
	Tandrot
	Tolta
	Tvåblad
Lågörter	
Blåsippa	Lungört (B,C)
Ekbräken	Nunneörter (B)
Harsyra	Svalört
Humleblomster	Vitsippa
Hultbräken	Vårlök
	Vårärt
Lågörter om det finns minst en av ovanstående arter	
Daggkåpa	Smultron ¹⁾
Ekorrhör	Smörblomma (vissa) ¹⁾
Stenbär	Veronikor (vissa) ¹⁾
Gullviva ¹⁾	Violer (vissa) ¹⁾
	Lungört (D)
	Nunneörter (C,D)
	Hönsbär
	Violer (vissa) ¹⁾

¹⁾ Arten räknas ej som lågört om stark kulturpåverkan föreligger eller om ståndorten bär tydliga spår av att tidigare under senaste 50-årsperioden ha nyttjats för jordbruk eller varit inhägnad betesmark. Härom vittnar bl.a. närliggande husgrunder, stenrösen, rester av stängsel m.m.

Lågörter som tillkommer på torvmark

Blodrot
Kärrfräken
Orkidéer (vissa)
Slätterblomma

Björnbrodd
Dvärglumner
Orkidéer (vissa)

Typarter för starr-fräkentyp (STA-FRÄ)

Halvgräs
Skogsfräken
Vattenklöver

Hjortron (Räknas till starr-fräkentypen endast om skogsfräken eller vattenklöver ingår i fåltskiktet eller om det bland halvgräsen finns någon art, vars blad fullt utvecklade och lodrätt upphållna når mer än 50 cm över markytan. Obs! gäller inte de blombara stråns höjd. På försommaren bör man mäta på fjolårets bladverk).

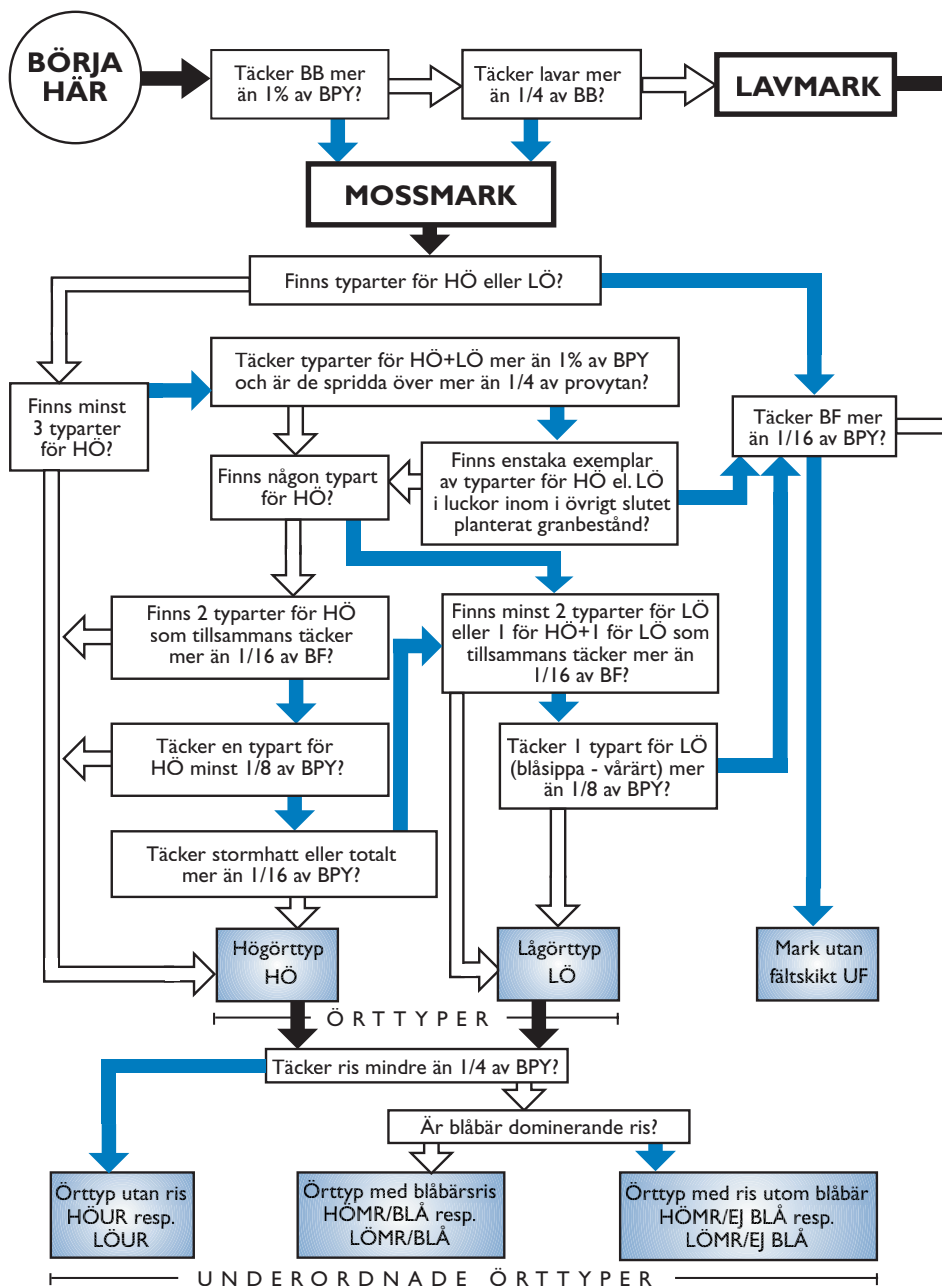
Avvikande ståndorter

Olika typer av avvikande ståndorter på produktiv skogsmark klassificeras enligt nedan, varefter ståndortsindex skattas på vanligt sätt.

Avvikande ståndortstyp	Klassificeras som
Lavmarkstyp med örtrikt fältskikt	Lavmarkstyp
Torr mark med sumpmossfläckar	Frisk mark
Torr mark med grandominerat bestånd	Frisk mark
Fuktig mark med lavmarkstyp	Sumpmosslokal med starrfräkentyper
Frisk mark med lavmarkstyp och grandominerat bestånd	Lingontyp och sämre ristyper Minska SI med 20 %
Torv och häll på samma provyta	Tall på torr mark med tämligen grunt jorddjup. Minska SI med 10 %
Grunt jorddjup eller mycket varierande jorddjup och/eller jordartens textur angiven som sten <i>Undantag:</i> Sluttningar med växtlig skog som uppenbarligen påverkas av rörligt markvatten	Tall på torr mark med tämligen grunt jorddjup. Minska SI med 10 % Jordart anges som grus och SI beräknas på vanligt sätt
Blöt mark utan rörligt markvatten – klass S	Sumpmosslokal på fuktig mark utan rörligt markvatten. Minska SI med 30 %
Blöt mark med rörligt markvatten under längre perioder – klass L	Sumpmosslokal på fuktig mark utan rörligt markvatten – klass S

VAR SÄRSKILT KRITISK VID BONITERING AV AVVIKANDE STÅNDORTER. ÄR ERHÅLLNA VÄRDEN RIMLIGA? JÄMFÖR MED NORMALA STÅNDORTER I OMGIVNINGEN!

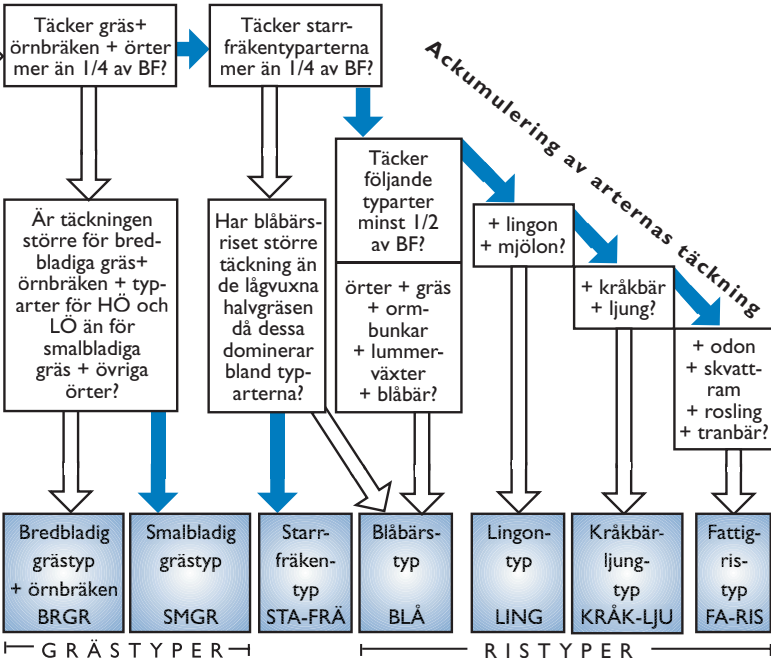
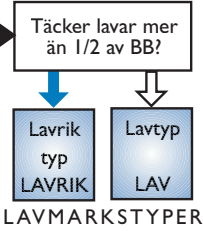
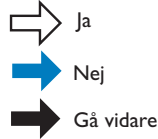

¹⁾ Om ståndorten har ett slutet planterat granbestånd är enstaka förekomst av typer för HÖ alt LÖ utslagsgivande, dvs. kravet på täckning åsidosätts i ett sådant fall.

Flödesschema

För bestämning av markvegetationstyp på fastmark

Förkortningar

BPY = Beaktad provyteareal
 BF = Befintligt fältskikt
 BB = Befintligt bottenskikt

HÖ = Högörttyp
 LÖ = Lågörttyp

Täckningsgrader

Andel av hel provyta med 10 m rade

1%	3 m ²	1/4	80 m ²
1/16	20	1/2	160
1/8	40	1/1	315

Tall på torr mark

B, C, D-län
Ståndortsindex H100, M

Markvegetationstyp	Mäktigt jorddjup			Täml. grunt jorddjup						
	Texturklass									
	SM	SA	GR	SM	SA	GR				
	Höjd över havet, m									
	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
Örtyper eller Bredbladig grästyp	27	26	25	25	25	24	24	24	23	23
Mark utan fåltskikt, Smalbladig grästyp eller Blåbärstyp	26	25	24	24	24	23	23	23	22	22
Lingontyp, Kråkbär- Ljungtyp eller Fattig- ristyp	23	23	22	22	21	21	21	21	20	20
Lavrik typ	20	20	19	19	19	18	18	18	17	17
Lavtyp	19	19	18	18	17	17	17	17	16	16

Tall på frisk mark

- Örttyper, Mark utan fältskikt och Grästyper

B, C, D-län
Ståndortsindex H100, M

Lokal- klimatiskt område	Markvegetationstyp	Mäktigt jorddjup		Täml. grunt jorddjup	
		Höjd över havet, m			
		0	100	0	100
Ej M2	Högörttyp utan ris eller Högörttyp med blåbär	28	28	25	25
	Lågörttyp utan ris, Lågörttyp med blåbär eller Grästyper	27	27	24	24
	Örttyp med ris utom blåbär eller Mark utan fältskikt	25	25	22	22
M2*	Högörttyp utan ris eller Högörttyp med blåbär	24	24	21	21
	Lågörttyp utan ris, Lågörttyp med blåbär eller Grästyper	23	23	20	20
	Örttyp med ris utom blåbär eller Mark utan fältskikt	21	21	19	19

* I M2-områdets västra del bör inom en övergångszon ståndsindex ökas med 1-2 meter. (Tillägg till Handledningarna).

Tall på frisk mark – Risyper

B, C, D-län Ståndortsindex H100, M

Rörligt markvatten	Markvegetationstyp	Breddgrad	Mäktigt jorddjup						Täml. grunt jorddjup					
			FM			Texturklass			SM			GR		
			0	100	200	0	100	200	0	100	200	0	100	200
			Höjd över havet, m											
S, K	Blåbärstyp	59	26	25	24	24	23	23	22	22	22	21	21	20
		60	26	25	24	24	22	22	22	22	22	21	21	20
	Lingontyp	59	25	24	23	23	22	22	22	22	22	21	21	20
		60	25	24	23	23	22	22	22	21	21	21	20	19
	Kråkbär-Ljungtyp	59	22	22	21	21	20	20	19	19	19	19	18	17
		60	22	22	21	21	19	19	19	19	18	18	17	17
Fattigristyp	59	21	20	19	19	18	18	18	18	18	17	17	16	
	60	21	20	19	19	18	18	18	18	17	17	16	16	
L	Blåbärstyp	59	27	26	25	25	24	24	23	23	23	23	22	21
		60	27	26	25	25	24	23	23	23	23	22	22	21
	Lingontyp	59	26	26	25	24	23	23	23	23	23	22	22	21
		60	26	25	24	24	23	23	23	22	22	22	22	20
	Kråkbär-Ljungtyp	59	24	23	22	22	21	20	20	20	20	20	19	18
		60	23	23	22	22	20	20	20	20	20	19	19	18
Fattigristyp	59	22	21	20	20	19	19	19	19	19	18	18	17	
	60	22	21	20	20	19	19	19	19	18	18	17	17	

Tall på frisk mark

– Lavmarkstyper

B, C, D-län

Ståndortsindex H100, M

Markvegetationstyp	Mäktigt jorddjup		Täml. grunt jorddjup					
	Plan mark Klass S	Övrig mark	Plan mark Klass S	Övrig mark				
	Höjd över havet, m							
	0	100	0	100	0	100		
Lavrik typ	19	19	21	21	17	17	18	18
Lavtyp	18	18	20	19	16	15	17	17

Tall på fuktig mark

B, C, D-län
Ståndortsindex H100, M

Rörligt markvatten	Markvegetationstyp	Ej sumpmosslokal					Sumpmosslokal						
		Texturklass											
		FM	SM	SA	GR	FM	SM	SA	GR				
		Höjd över havet, m											
		0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
S, K	Örtyper	28	27	26	25	24	24	26	25	25	24	24	22
	Mark utan fältskikt, Grästyper, Blåbärstyp eller Lingontyp	26	26	25	24	24	23	25	24	24	23	23	22
	Kräkbär-Ljungtyp eller Fattigristyp	22	21	21	20	19	19	20	20	20	19	19	18
	Starr-Fräkentyp	19	18	18	17	17	16	17	17	17	16	16	15
L	Örtyper	28	27	27	26	24	24	26	25	25	24	24	23
	Mark utan fältskikt, Grästyper, Blåbärstyp eller Lingontyp	26	26	26	25	24	23	25	24	24	23	23	22
	Kräkbär-Ljungtyp eller Fattigristyp	22	22	21	20	19	19	20	20	20	19	19	18
	Starr-Fräkentyp	19	19	18	18	17	16	17	17	17	16	16	15

Gran på frisk mark ¹⁾

- Område ej M2 samt
- Område M2 Ristyper

B, C, D-län
Ståndortsindex H100, M

Lokalklimatiskt område	Markvegetationstyp	Breddegrad	Ej sumpmosslokal			Rörligt markvatten – klass			Sumpmosslokal					
			S	K	L	S	K	L	S	K	L			
			Höjd över havet, m											
			0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
Ej M2	Högörttyp utan ris	59	32	33	34	33	30	29	31	30	31	31		
		60	31	32	32	32	28	28	29	29	30	30		
	Lågörttyp utan ris	59	31	32	32	32	28	28	29	29	29	30		
		60	29	30	31	31	27	27	28	28	29	29		
	Örttyper med ris eller Mark utan fältskikt	59	30	31	31	31	28	27	29	28	29	29		
		60	28	29	30	30	26	26	27	27	28	28		
Grästyper	59	29	30	30	30	27	26	27	27	27	28			
	60	27	28	29	29	25	25	26	26	27	27			
Ej M2 + M2 ²⁾	Blåbärstyp	59	28	29	29	29	26	26	27	27	27			
		60	27	28	28	28	25	25	26	26	26			
	Lingontyp och Sämre ristyper	59	26	27	27	27	24	24	25	25	25			
60		25	26	26	26	23	23	24	24	24				

¹⁾ Tabellvärden sänks med 5 % på torr/mäktig mark, med 10 % på frisk/tämligen grund mark, med 15 % på torr/tämligen grund mark.

²⁾ I M2-områdets västra del bör inom en övergångszon ståndsindex ökas med 1-2 meter. (Tillägg till Handledningarna).

Gran på frisk mark ¹⁾

B, C, D-län

– Område M2 Örttyper, Grästyper och Mark utan fältskikt.

Ståndortsindex H100, M

(1 området västra del bör inom en övergångszon ståndortsindex ökas med 1-2 meter. Tillägg till Handledningarna).

Markvegetationstyp	Breddgrad	Ej sumpmosslokal			Sumpmosslokal		
		Rörligt markvatten – klass					
		S	K	L	S	K	L
Högörttyp utan ris	59	28	29	30	26	27	28
	60	27	28	29	25	26	27
Lågörttyp utan ris	59	27	28	29	25	26	27
	60	26	27	28	24	25	26
Örttyper med ris eller Mark utan fältskikt	59	26	27	28	25	25	26
	60	25	26	27	24	24	25
Grästyper	59	26	26	27	24	24	25
	60	24	25	26	23	23	24

¹⁾ Tabellvärden sänks med 5 % på torr/mäktig mark med 10 % på frisk/tämligen grund mark med 15 % på torr/tämligen grund mark.

Gran på fuktig mark

– Odikat. (På dikad yta hög ståndortsindex med 1 meter)

B, C, D-län

Ståndortsindex H100, M

Markvegetationstyp	Breddgrad	Ej sumpmosslokal						Sumpmosslokal					
		Rörligt markvatten – klass											
		S		K		L		S		K		L	
		Höjd över havet, m											
		0	100	0	100	0	100	0	100	0	100	0	100
Högörttyp utan ris	59	32	32	34	33	34	34	34	30	29	30	31	31
	60	30	30	32	32	32	32	28	28	28	30	29	30
Mark utan fältskikt	59	31	30	32	32	33	32	29	28	28	30	30	30
	60	29	29	31	30	31	31	27	27	27	29	28	29
Lågörttyp utan ris	59	30	30	31	31	32	31	28	28	28	29	29	29
	60	28	28	30	30	30	30	26	26	26	28	27	28
Örtyper med ris eller Grästyper	59	28	28	30	29	30	30	26	26	26	28	27	28
	60	27	27	28	28	29	28	25	25	25	26	26	26
Blåbärstyp eller Lingontyp	59	27	26	28	28	28	28	25	25	25	26	26	26
	60	25	25	27	26	27	27	24	23	23	25	25	25
Sämre ristyper eller Starr-Fräkentyp	59	24	23	25	25	25	25	22	22	22	23	23	23
	60	22	22	24	23	24	24	22	21	21	22	22	22

Tall på torvmark

B, C, D-län
Ståndortsindex H100, M

Diknings- ingrepp	Fältskiktstyp	Bredd m	Bottenskiikt Varken vitmosstyp eller lavtyp			Bottenskiikt Vitmosstyp eller lavtyp			
			Rörligt markvatten – klass			Rörligt markvatten – klass			
			S, K	L		S, K	L		
			Höjd över havet, m						
			0	100	0	100	0	100	
Dikat	Örttyper	59	23	25	25	20	19	21	21
		60	22	24	24	19	19	21	20
	Mark utan fältskiikt, Grästyper, Blåbärstyp eller Lingontyp	59	21	23	23	18	18	20	19
		60	20	22	22	17	17	19	19
	Sämre rästyper eller Starr-Fräkentyp	59	18	18	20	16	16	17	17
		60	18	17	19	15	15	17	16
Odikat	Örttyper	59	20	22	22	17	17	19	19
		60	19	21	21	16	16	18	18
	Mark utan fältskiikt, Grästyper, Blåbärstyp eller Lingontyp	59	18	20	20	16	15	17	17
		60	17	19	19	15	15	17	16
	Sämre rästyper eller Starr-Fräkentyp	59	16	17	17	14	14	15	15
		60	15	15	17	13	13	14	14

OBS! Vårderna är svagt underbyggda och endast tillämpbara på träddbevuxen torvmark som är produktiv skogsmark.

Gran på torvmark

B, C, D-län

– Odikat (På dikad yta höjs ståndortsindex med 2 meter för värden på H100 30 meter eller bättre, annars 1 meter)

Ståndortsindex H100, M

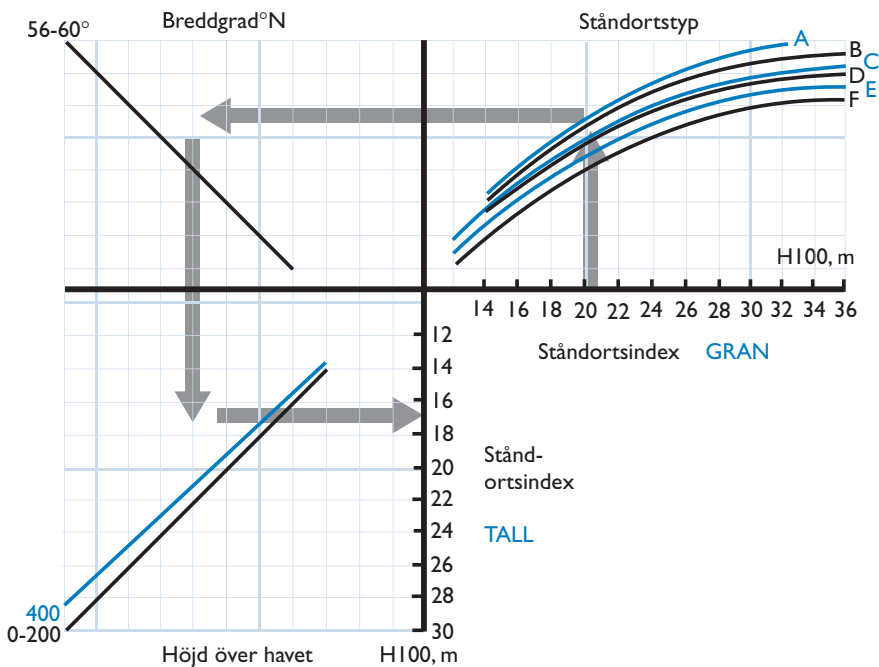
Fältskiktstyp	Breddgrad	Bottenskiikt Ej vitmosstyp		Rörligt markkvatten – klass		Bottenskiikt Vitmosstyp					
		S	K	L	S	K	L				
		Höjd över havet, m									
		0	100	0	100	0	100	0	100		
Örttyper utan ris eller Mark utan fältskiikt	59	28	30	31	30	23	23	24	24	25	25
	60	27	28	29	29	22	22	23	23	24	23
Grästyper	59	26	27	28	28	21	21	22	22	23	22
	60	25	26	27	26	20	20	21	21	22	21
Örttyper med ris, Blåbärstyp eller Lingontyp	59	25	26	27	26	20	20	21	21	22	21
	60	24	23	25	25	19	19	20	20	20	20
Sämre ristyper eller Starr-Fräkentyp	59	23	24	25	24	19	18	20	19	20	20
	60	22	22	23	23	18	18	19	18	19	19

OBS! Värdena är svagt underbyggda och endast tillämpbara på trädbevuxen torvmark som är produktiv skogsmark.

Byte av bonitetsvisande trädslag

GRAN → TALL

Nomogram

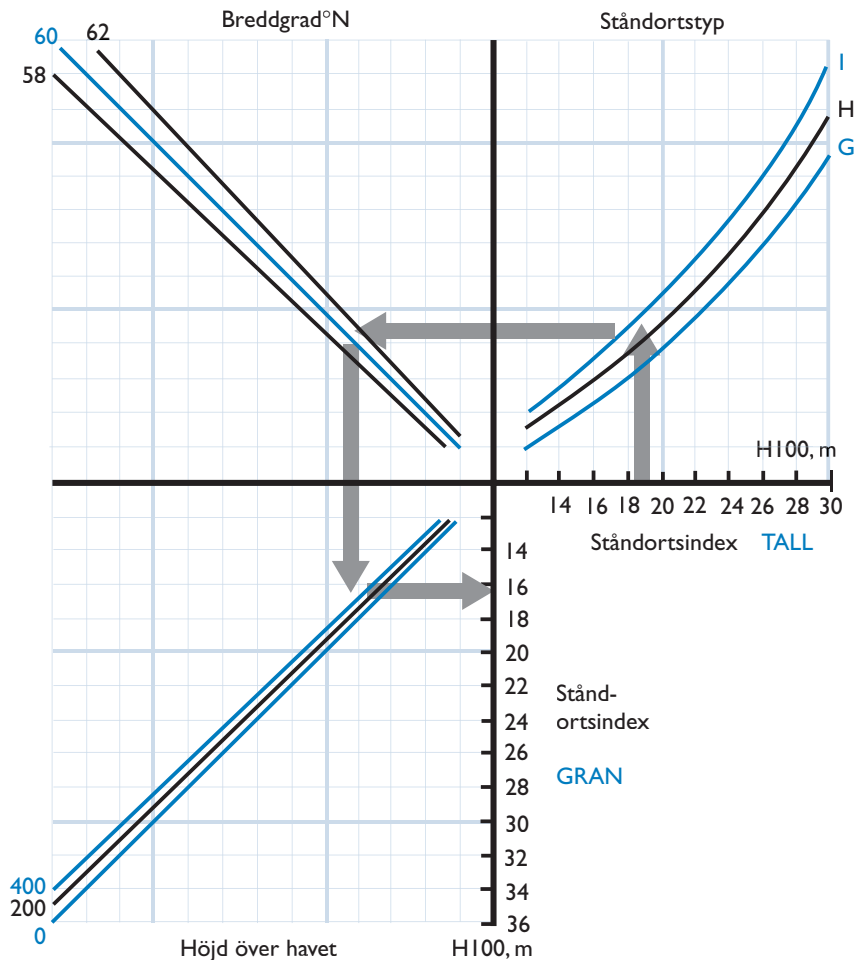
Ståndortstyp

Klimatområde – markfuktighetsklass	Markvegetationstyp	Örttyper	Övriga typer
Lokalkontinentala områden – torr mark – frisk, fuktig och blöt mark		A B	C E
Övriga områden – torr mark – frisk, fuktig och blöt mark		B D	E F

Byte av bonitetsvisande trädslag

TALL → GRAN

Nomogram

Ståndortstyp

Klimatområde	Markvegetationstyp	Torr mark	Frisk, fuktig och blöt mark
	Lokalkontinentala områden		G
Övriga områden		H	I

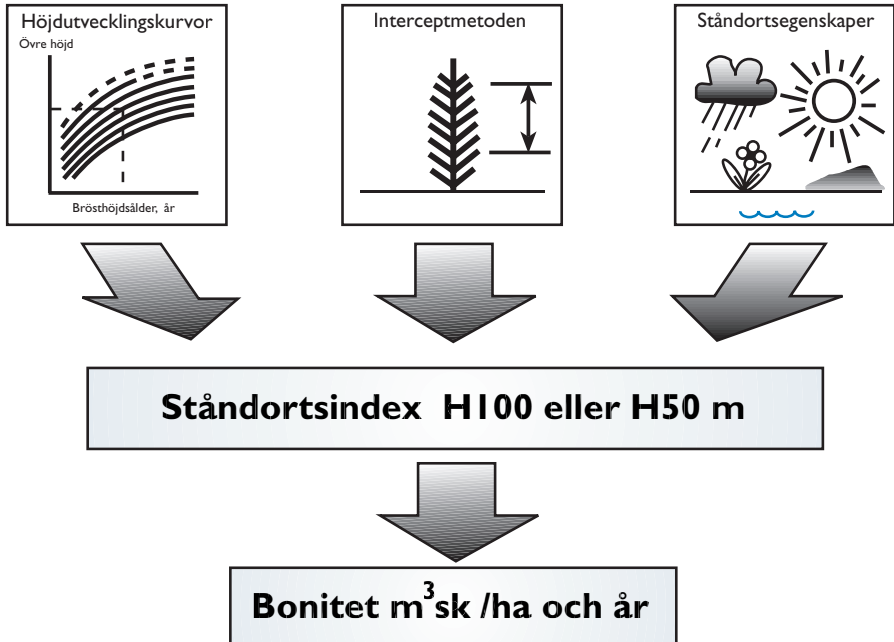
Från ståndortsindex till bonitet

		STÅNDORTSINDEX HI100, M													
TRÄD- SLAG	MARKVEGETATIONS- TYP M.M.	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36
TALL	Kräkbär-Ljungtyp och sämre Lingontyp och bättre	1.1	1.6	1.9	2.5	3.1	3.7	4.4	5.2	6.0	7.1	-	-	-	-
GRAN		-	-	-	3.6	4.4	5.2	6.0	6.9	7.9	9.0	10.1	11.3	12.6	13.9

BONITET M³SK/HA OCH ÅR

Handledning i Bonitering

Boniteringssystemet

Del 1 Definitioner och anvisningar

Presenterar grunderna för skogshögskolans boniteringssystem

Del 2 Diagram och tabeller

Används för att bestämma ståndortsindex och bonitet

Del 3 Markvegetationstyper - Skogsmarksflora

Används för att bestämma markvegetationstypen vid bonitering med ståndortsegenskaper eller för andra syften

© Skogsstyrelsen 1985

Omslagsbild: Michael Ekstrand

Förlag:

Skogsstyrelsen
551 83 Jönköping
Tel: 036-15 55 92 (dir)
036-15 56 00 (vx)

Handledning i bonitering och de länsvisa fälthäfterna kan beställas hos Skogsstyrelsen, Jönköping